

Dziedzictwo Epidemii - Leuven (Belgia)

2020-06-09

Kilka miejsc w Leuven przypomina o tym, że miasto w przeszłości doświadczało dramatu epidemii.

Cmentarz Miejski

Na cmentarzu miejskim znajduje się **monument** upamiętniający ofiary epidemii cholery, która miała miejsce w XIX w. Jest to żelazny krzyż na którym wypisane są nazwy ulic które zostały najbardziej dotknięte.

W XIX w. w Europie było kilka wybuchów cholery. Ta powodowana przez bakterie choroba szerzyła się przez zanieczyszczoną wodę. Jej objawami są wymioty i ostra biegunka, a wskutek nich odwodnienie. Dzisiaj jest w zasadzie uleczalna, ale w XIX w. śmiertelność była bardzo wysoka (prawie połowa zarażonych umierała). Przyczyny epidemii cholery, którą nazywano "niebieską śmiercią", ponieważ skóra chorych przybierała niebieskawy odcień, i porównywano do "czarnej śmierci" czyli dżumy, która nawiedzała Europę w dawnych czasach, długo nie były znane.

W Leuven miały miejsce 3 wielkie epidemie cholery, które spowodowały śmierć ok. 1000 osób. Najgorsza miała miejsce w 1849 zabierając 577 istnień. Większość ofiar była mieszkańcami biednych, gęsto zaludnionych dzielnic znajdujących się w pobliżu małej rzeki "de Voer", która latem zamieniała się w ściek.

Monument ją upamiętniający został postawiony 150 lat po pierwszej epidemii. Ma prostą formę ziemnego tumulusa z metalowymi krzyżami, takimi jakie były stawiane na skromnych pojedynczych grobach. Nazwiska ofiar zostały namalowane farbą i wkrótce, przez działanie czynników atmosferycznych stały się one nieczytelne.

Projekt pomnika koresponduje z opisem na towarzyszącej mu plakiecie według który objaśnia, że ofiary śmiertelne były w większości pośród ludzi biednych, nie upamiętniano ich indywidualnie.

Kościół Świętego Kwintyna

W kościele znajduje się **obraz "Procesja dziękczynna do Bas-Wavre"**. Procesja odbyła się po raz pierwszy w 1651 r. gdy w Leuven wybuchła epidemia dżumy. Jedną z pierwszych osób jakie zachorowały był proboszcz kościoła św. Kwintyna, ojciec Buyckx. Dzięki modlitwom do Matki Boskiej z Neerwaver ozdrowiał, a jego parafia ucierpiała w znacznie mniejszym stopniu niż inne. Uznano to za cud. Odtąd co roku, w piątą niedzielę po Wielkanocy, parafia organizowała procesję dziękczynną.

Plakieta prześlągalna na budynku przy Schapenstraat

Nieopodal kościoła św. Kwintyna, przy ulicy Schapenstraat, znajduje się duży dom zbudowany dla

Marii i Margarety La Mistan z Neerwaver. Na budynku znajduje się **plakieta** z wizerunkiem Matki Boskiej z Neerwaver. Poniżej widnieje inskrypcja: "Od moru, wojny i ciężkich czasów chroń nas Maryjo z Pys" ("van de pest, oorlog en dieren tyd – verlos ons Maria van Pys").

Terbank

Obecnie w budynku mieści się szkoła, ale w średniowieczu w tym miejscu działał szpital dla trędowatych ufundowany przez Henryka I, Księcia Brabantu. Wówczas znajdował on w pobliżu Leuven, za bramą Brukselską (Brusselse Poort). Według niektórych historyków leprozorium istniało już w 1197. Chorymi opiekowało się 9 zakonników i 9 zakonnice, których zwierzchnikiem i przewodnikiem duchowym był Opat z Villiers (jak wynika z listu Papieża Honoriusza III z 20 stycznia 1223 r.).

Z początkiem roku 1300 bracia zakonnici opuścili Terbank i pozostały jedynie zakonnice. W 1578 r. klasztor został napadnięty przez żołnierzy Burgundzkich służących pod dowództwem Jana Austriackiego.

W 1604 r. zakonnice mogły wrócić do zabudowań Terbank, ale już w 1635 r. ucierpiały one ponownie podczas oblężenia Leuven. W połowie XVII w. klasztor został odbudowany.

26 kwietnia 1783, edyktem cesarza Józefa II, zakon Terbank został zsekularyzowany. Zabudowania klasztorne sprzedano 22 stycznia 1787 r. a niedługo potem zburzono znajdujący się w jego murach.

Zakonnice wracały do klasztoru jeszcze dwukrotnie: w 1792 r. i w 1795 r. Zostały stąd wygnane przez francuzów 23 listopada 1796 r.

O dawnej funkcji tego miejsca przypomina pamiątkowa tablica.

Cellebroeders (Bractwo z cel) pojawili się w Leuven w 1345 r. i mieszkali w kilku celach (stąd nazwa bractwa). Nosili charakterystyczne czarne habity. Pracowali w parafii św. Jakuba. Powierzono im trzy zadania: opiekę nad zadżumionymi, chorymi psychicznie oraz chowanie zmarłych.

Za ich pracę płaciła Rada Miasta. Z czasem można było znaleźć członków tego bractwa w całym Świętym Cesarstwie Rzymskim (Cesarstwie Niemieckim). W 1458 r. kongregacja została oficjalnie uznana przez Papieża Piusa II.

Cellebroeders zajmowali się pogrzebami ofiar czarnej śmierci w 1578 r. Zmarłych grzebano wówczas nie tylko na cmentarzu przy kościele św. Jakuba ponieważ władze Leuven wydały zgodę na pochówki na cmentarzach miejskich.

Bractwo było również odpowiedzialne za grzebanie pielgrzymów zmarłych na dżumę w domu pątników w Winksele.

Malowidło w kościele św. Jakuba przedstawia członków Cellebroeders grzebiących zmarłych przy kościele św. Jakuba podczas epidemii dżumy w XVI w.